

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

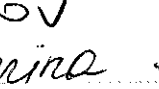
**Biroului Permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

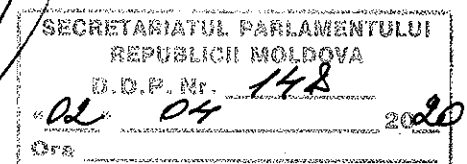
În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederile art.124 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind privind reîntoarcerea benevolă a conaționalilor în țară.

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

Deputați în Parlament

Apostolova R.
Iordan Petru
Fotescu Vladimir
Himici Igor
Denis Stanov
Mihail Marina
Tauber

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind reîntoarcerea benevolă a conaționalilor în țară

Avînd în vedere necesitatea stimulării reîntoarcerii benevole a conaționalilor în țară și crearea condițiilor favorabile pentru reintegrarea lor, ca una dintre modalitățile de redresare consecventă a problemelor demografice cu care se confruntă Republica Moldova, în temeiul art.72 alin.(3) lit.r) din Constituția Republicii Moldova,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare

(1) Prezenta lege reglementează măsurile-cadru de ordin economic, social, cultural și juridic pe care autoritățile naționale sunt obligate să le adopte în vederea stimulării și organizării procesului de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară, creîndu-se premise sigure de stabilire a domiciliului permanent de către aceștia în Republica Moldova.

(2) Obiectivele de bază ale prezentei legi constituie:

- a) promovarea reîntoarcerii voluntare a conaționalilor pentru a se stabili cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova;
- b) redresarea situației demografice din țară determinată de pierderea în continuare a capitalului uman prin emigrarea persoanelor apte de muncă și nașterea unui număr tot mai mic de copii.

(3) Prevederile prezentei legi sunt aplicabile conaționalilor care au obținut statutul de participant la Programul național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară, precum și membrilor lor de familie.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

conațional - persoană care se încadrează în una din următoarele categorii:

- cetățean al Republicii Moldova care are împlinită vârsta de 18 ani și nu are atinsă vârsta de pensionare conform legislației Republicii Moldova, care s-a aflat o perioadă neîntreruptă în străinătate, cel puțin 3 ani anteriori momentului participării la Program;
- persoana născută în Republica Moldova care are împlinită vârsta de 18 ani și nu are atinsă vârsta de pensionare conform legislației Republicii Moldova și care, din anumite motive, nu a dobîndit cetățenia Republicii Moldova, și s-a aflat pe o perioadă neîntreruptă în străinătate, cel puțin 3 ani anteriori momentului participării la Program, și care are intenția de a dobîndi cetățenia Republicii Moldova;

membru de familie al participantului la Program - persoana care se mută împreună cu un participant la Program pentru a domicilia permanent pe teritoriul Republicii Moldova. Membrii familiei participantului la Program, includ: soțul / soția; copiii, inclusiv cei adoptați sau cei aflați sub tutelă; copiii soțului / soției participantului la Program; părinții participantului la Program și soțului / soției acestuia, frații și surorile participantului la Program și soțului / soției acestuia; copiii surorilor și fraților participantului la Program și soțului / soției acestuia, inclusiv cei adoptați sau cei aflați sub tutelă, bunicii și nepoții. Un membru major de familie al participantului la Program, cu excepția soțului / soției, are dreptul de a participa independent la Program;

participant la Program - conaționalul în privința căruia s-a luat decizia de acordare a statutului de participant la Program și, corespunzător, i s-a eliberat certificat de participant la Program;

perioadă neîntreruptă - intervalul de timp în care conaționalul s-a aflat în străinătate, iar timpul aflat pe teritoriul Republicii Moldova nu a depășit 3 luni într-o perioadă de 1 an;

programul național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară (Program) - instrument strategic, aprobat prin hotărâre de Guvern, îndreptat spre redresarea situației demografice din țară prin crearea premiselor socio-economice necesare revenirii conaționalilor cu traiul permanent în Republica Moldova;

reîntoarcere - revenire benevolă în Republica Moldova, cu stabilirea domiciliului permanent, în condițiile legii.

Articolul 3. Principiile reîntoarcerii conaționalilor

Reîntoarcerea conaționalilor pentru domiciliere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova are la bază următoarele principii fundamentale:

a) exprimarea liberului consimțământ la reîntoarcerea conaționalilor pe teritoriul Republicii Moldova;

b) acordarea de facilități și crearea condițiilor de natură socio-economică în procesul de reîntoarcere a conaționalilor;

c) participarea activă a autorităților publice centrale de specialitate, a autorităților administrației publice locale, precum și a societății civile în procesul stimulării reîntoarcerii conaționalilor pe teritoriul Republicii Moldova;

d) asigurarea securității naționale și celei publice la implementarea Programului.

Articolul 4. Politica de stat în domeniul reîntoarcerii conaționalilor

(1) Republica Moldova acordă suport material, social și de altă natură conaționalilor ce intenționează să se reîntoarcă permanent cu traiul pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv să dobândească cetățenia Republicii Moldova, în cazul în care nu o posedă.

(2) În vederea atingerii acestui deziderat, Guvernul va aproba și va implementa, prin intermediul organelor centrale de specialitate și al altor autorități administrative, Programul național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară. Acesta determină direcțiile principale de acțiune ale statului în sfera de referință.

Articolul 5. Atribuțiile autorităților competente

- De competența Guvernului sînt:
- aprobarea Programului național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară;
- crearea Comisiei naționale pentru monitorizarea și coordonarea implementării Programului național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară;
- aprobarea anuală a numărului de participanți care pot fi acceptați la program pentru anul în curs, în dependență de resursele financiare atribuite fondului de reîntoarcere a conaționalilor și a capacității bugetului de stat;
- crearea unui fond special, destinat implementării Programului.
- De competența Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale sînt:
- elaborarea Planurilor de acțiuni în domeniile de activitate atribuite, în vederea implementării politicii statului privind reîntoarcerea benevolă a conaționalilor în țară;
- b) colaborarea cu autoritățile administrației publice centrale și locale în vederea implementării politicii statului în domeniile încredințate privind reîntoarcerea benevolă a conaționalilor în țară.

(3) Biroul migrație și azil din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova deține competență în acordarea, retragerea și anularea statutului de

participant la Program și alte prerogative prevăzute de cadrul normativ sau care decurg din rolul, funcțiile și atribuțiile acestuia.

(4) Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Serviciul Vamal și Serviciul Fiscal de Stat din subordinea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova realizează implementarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce le sînt încredințate, destinate conaționalilor participanți la Program și membrilor lor de familie.

(5) Autoritățile administrației publice locale elaborează Planul de acțiuni în vederea stimulării și organizării procesului de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în unitățile administrativ-teritoriale, inclusiv acordă diverse compensații pentru cheltuielile suportate de conaționali în legătură cu participarea la Program.

(6) În procesul realizării politicii de stat în domeniul reîntoarcerii benevole a conaționalilor în Republica Moldova sunt implicate și alte autorități și instituții publice, atribuțiile cărora sunt stipulate în acte normative complementare prezentei legi.

Articolul 6. Fondul de reîntoarcere a conaționalilor

(1) Pentru implementarea Programului național strategic de reîntoarcere a conaționalilor, Guvernul creează un fond special.

(2) Finanțarea și implementarea Programului național strategic de reîntoarcere a conaționalilor poate fi asigurată și din fonduri extrabugetare formate din contribuții financiare (donații) ale persoanelor fizice sau juridice, inclusiv din fonduri externe.

Capitolul II STATUTUL CONAȚIONALULUI

Articolul 7. Drepturile și obligațiile conaționalilor

(1) Conaționalilor li se garantează totalitatea drepturilor și libertăților fundamentale stabilite de Constituția Republicii Moldova, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) În special, conaționali au următoarele drepturi:

- a) să obțină statutul de participant la Program;
- b) să renunțe la statutul de participant la Program;
- c) să dobîndească cetățenia Republicii Moldova, dacă nu o dețin;
- d) să beneficieze, odată cu obținerea statutului de participant la Program, de garanțiile și facilitățile conferite în condițiile legii;
- e) alte drepturi care nu contravin legislației în vigoare.

(3) Conaționali și membrii săi de familie au dreptul să participe la Program o singură dată.

(4) Conaționali participanți la Program sunt obligați pe toată durata Programului să respecte cerințele impuse față de statutul său și să se supună, în condițiile legii, controlului organelor abilitate.

Articolul 8. Facilitățile acordate conaționalilor

(1) Facilitățile garantate de stat au rolul de a stimula reîntoarcerea conaționalilor participanți la Program, precum și a membrilor familiei acestora, în vederea stabilirii domiciliului permanent pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Pentru a beneficia de facilitățile prevăzute de prezenta lege, conaționalul trebuie să participe în cadrul Programului național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară.

(3) În calitate de participant la Program, conaționalul și membrii săi de familie, dispun de următoarele facilități:

- a) scutiri de plăți vamale la importul pe teritoriul Republicii Moldova a obiectelor de uz personal, indiferent de cantitatea și natura acestora;

b) scutiri la plata impozitului pe venit, rezultat din practicarea activității de întreprinzător;

c) scutiri la achiziționarea poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală;

d) facilități la achiziționarea locuințelor;

e) plata indemnizației unice și a alocațiilor bănești lunare;

f) compensarea cheltuielilor legate de închirierea spațiului locativ.

Articolul 9. Indemnizația unică

(1) Conaționalii participanți la Program, precum și membrii familiei acestora au dreptul la indemnizație unică, care este destinată, inclusiv: pentru asigurarea deplasării conaționalilor, împreună cu bunurile lor mobile, la locul viitoare locuințe; pentru acoperirea cheltuielilor legate de eliberarea actelor/documentelor pentru obținerea statutului juridic de participant la Program și altele.

(2) Indemnizația unică se achită din sursele bugetare alocate de organele de stat competente pentru reîntoarcerea benevolă a conaționalilor.

(3) Fiecare conațional, precum și fiecare membru de familie care a atins vârsta de 18 ani beneficiază de o indemnizație unică în mărime de trei salarii minime garantate în sectorul real, stabilite prin hotărâre de Guvern raportate la anul de plată. Membrii de familie ai conaționalului care nu au atins vârsta de 18 ani beneficiază de o indemnizație unică în mărime de un salariu minim garantat în sectorul real, stabilit prin hotărâre de Guvern raportat la anul de plată.

(4) Indemnizația unică se achită în două rate egale. Prima rată se achită la momentul obținerii statutului de participant la Program. A doua rată se achită după expirarea termenului de 6 luni de la data obținerii statutului de participant la Program, cu condiția aflării conaționalului pe o perioadă de cel puțin 5 luni din perioada sus-indicată pe teritoriul Republicii Moldova.

(5) Pentru obținerea indemnizației unice, participantul la Program și, după caz, membrii săi de familie, depune o cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale în a cărei rază teritorială conaționalul și-a stabilit locul său de trai, prin care solicită acordarea indemnizației unice.

(6) La cerere se anexează următoarele acte/înscrisuri:

a) copia certificatului de participant la Program;

b) copia actului de identitate al participantului la Program și, după caz, al membrilor săi de familie care solicită acordarea indemnizației;

c) declarație pe proprie răspundere, prin care solicitantul indemnizației unice confirmă aflarea sa pe teritoriul Republicii Moldova în perioadele indicate la alin.(4).

În caz de necesitate Casa Teritorială de Asigurări Sociale, în baza unor motive temeinice poate solicita unele acte suplimentare.

Articolul 10. Alocațiile bănești lunare

(1) Conaționalul participant la Program și membrii săi de familie beneficiază de dreptul la alocații bănești lunare.

(2) Alocațiile se achită doar conaționalilor participanți la Program și membrilor săi de familie care nu dispun de plăți sociale asigurate din bugetul de stat, venituri salariale, venituri din activitatea de întreprinzător sau din alte surse similare.

(3) Mărimea alocațiilor bănești constituie:

a) un salariu mediu lunar pe economie prognozat, stabilit prin hotărâre de Guvern, raportat la anul de plată - pentru persoanele apte de muncă și care sînt în imposibilitate de a obține venituri salariale sau de altă natură în perioada beneficierii de alocație;

b) jumătate de salariu mediu lunar pe economie prognozat, stabilit prin hotărâre de Guvern, raportat la anul de plată - pentru persoanele inapte de muncă.

(4) Procedura și modul de plată a alocației bănești lunare este similară cu procedura și modul de plată a indemnizației unice.

(5) Alocația bănească se achită lunar, pe un termen ce nu va depăși 6 luni. Dacă conaționalul participant la Program sau, după caz, membrii lui de familie încep să obțină careva plăți sociale asigurate din bugetul de stat, venituri salariale sau de altă natură în perioada de până la expirarea celor 6 luni, alocația lunară nu va mai fi achitată, începînd cu luna imediat următoare survenirii situației încetării obligației de plată. În acest caz, conaționalul participant la Program sau, după caz, membrii lui de familie sunt obligați să notifice Casa Teritorială de Asigurări Sociale, în formă scrisă, despre faptul obținerii unor venituri salariale sau de altă natură. Omisiunea de notificare, îi acordă Casei Teritoriale de Asigurări Sociale dreptul de revendicare a alocației bănești achitate nejustificat.

Articolul 11. Facilități fiscale și vamale

(1) Participantul la Program și membrii familiei acestuia care revin în Republica Moldova pentru a-și stabili domiciliul permanent, vor fi scutiți de obligația achitării plăților vamale pentru introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a obiectelor de uz personal, indiferent de cantitatea și natura acestora, inclusiv a mijloacelor de transport (pe care le vor poseda nu mai puțin de 3 ani, cu excepția cazurilor de depozitare contrar voinței titularului de drept de posesie). În acest scop, conaționalul va prezenta organului vamal certificatul care atestă statutul de participant la Program.

(2) Conaționalul participant la Program beneficiază de scutiri la plata impozitului pe venit, rezultat din practicarea activității de întreprinzător.

(3) Scutirea, în condițiile alin.(2), se acordă pentru o perioadă de 5 ani:

- a) în mărime de 100% - în primul an;
- b) în mărime de 50% - pentru următorul an;
- c) în mărime de 30% - pentru ultimii trei ani.

(4) Pentru obținerea dreptului asupra facilităților fiscale prevăzute la alin. (2), conaționalul participant la Program, va prezenta subdiviziunii organului fiscal, conform competenței stabilite de către legislația fiscală, o cerere însoțită de următoarele acte/înscrisuri:

a) copia certificatului care confirmă statutul conaționalului de participant la Program;

b) copia actului de identitate;

c) copia actului de constituire a persoanei juridice sau a întreprinzătorului individual (în cazul în care conaționalul este fondator, asociat sau acționar al persoanei juridice lucrative sau desfășoară activitate de întreprinzător prin intermediul întreprinderilor individuale sau gospodăriilor țărănești);

d) copia extrasului din Registrul corespunzător ținut de autoritatea competentă (Registrul de stat al unităților de drept sau Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier);

e) copia notificării cu privire la inițierea activității de comerț în cadrul unităților administrativ-teritoriale (în cazul în care activitatea conaționalului presupune notificarea autorităților publice locale).

(5) Cererea de acordare a dreptului asupra facilităților fiscale este examinată în termen de 30 de zile.

(6) Facilitățile fiscale se acordă doar pentru perioada imediat următoare adoptării deciziei cu privire la acordarea facilităților fiscale.

Articolul 12. Compensarea cheltuielilor legate de închirierea spațiului locativ

(1) Conaționalul participant la Program care, împreună cu membrii familiei sale, nu dețin în proprietate o locuință sau nu beneficiază de spațiu locativ de serviciu (inclusiv

cămin), beneficiază de o compensație lunară pentru cheltuielile legate de închirierea spațiului locativ.

(2) Compensația pentru cheltuielile legate de închirierea spațiului locativ se acordă pe o perioadă de maximum 6 luni și acoperă doar norma suprafeței locuibile pentru locuința socială pentru un membru al familiei, reglementată prin Legea nr.75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, avînd ca indice de referință valoarea medie de piață a locațiunii în raza teritorială corespunzătoare, calculată pentru un m2.

(3) Compensația pentru cheltuielile legate de închirierea spațiului locativ se achită lunar de către autoritățile administrației publice locale în a cărei rază participantul la Program închiriază un spațiu locativ, din contul surselor bugetare alocate în acest sens.

(4) Compensația nu se achită în cazul în care conaționalul participant la Program are deja sau și-a achiziționat o locuință, fapt despre care conaționalul trebuie să anunțe organul executiv local în a cărei rază închiria spațiul locativ.

(5) Compensația prevăzută la alin.(1) este alocată din bugetul de stat și este achitată de către organul executiv al autorităților administrației publice locale în raza căruia conaționalul participant la Program și-a stabilit locul de trai permanent.

(6) Pentru obținerea compensației, conaționalul participant la Program depune cerere la organul executiv al autorității administrației publice locale în raza căruia își are locul de trai care se examinează în termen de 30 de zile, cu anexarea următoarelor acte/înscrieri:

a) un exemplar al contractului de închiriere (locațiune) a spațiului locativ, înregistrat în modul stabilit la organul fiscal teritorial;

b) certificatul eliberat de organul cadastral teritorial cu privire la bunurile imobile aflate în proprietatea/coproprietatea participantului la Program;

c) în cazul în care participantul la Program este căsătorit, prezintă certificatul eliberat de organul cadastral teritorial, prin care se confirmă că soțul/soția nu are în proprietate bun imobil cu destinație locativă;

d) în cazul în care participantul la Program are la întreținere copii minori, prezintă certificatul eliberat de organul cadastral teritorial, prin care se confirmă că ei nu au în proprietate bun imobil cu destinație locativă;

e) copia certificatului de căsătorie și a certificatelor de naștere ale copiilor minori;

f) copia buletinului de identitate al participantului la Program.

Articolul 13. Alte garanții și facilități

(1) Conaționalul participant la Program și membrii lui de familie beneficiază de servicii medicale în baza poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală eliberată gratuit, cu o durată de 12 luni din data solicitării de asigurat.

(2) Conaționalul participant la Program care, exclusiv sau împreună cu membrii familiei sale, nu deține în proprietate o locuință, beneficiază de avantajul achiziționării unei locuințe a cărui preț nu va depăși 1 milion de lei, prin contractarea de credite ipotecare garantate parțial de stat, pe un termen de pînă la 10 ani, cu o rată a dobînzii de pînă la 3% anual, cu condiția aportului propriu inițial de cel puțin 30% din costul locuinței și inexistența în derulare a unui credit imobiliar.

Capitolul III

PROCEDURA DE ATRIBUIRE ȘI PIERDERE A STATUTULUI DE PARTICIPANT LA PROGRAMUL NAȚIONAL STRATEGIC DE REÎNTOARCERE BENEVOLĂ A CONAȚIONALILOR

Articolul 14. Acordarea statutului de participant la Programul național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor

(1) Pentru a obține statutul de participant la Program, conaționalul va depune o cerere de acordare a acestui statut către Biroul migrație și azil din subordinea

Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Cererea se examinează în termen de 15 zile.

(2) În caz de acceptare a cererii, Biroul migrație și azil din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, odată cu emiterea deciziei de acordare a statutului de participant la Program va emite și elibera conaționalului un certificat, modelul căruia este stabilit de Guvern, prin care se confirmă statutul de participant la Program atribuit conaționalului. În certificat se indică toți membrii de familie ai conaționalului participant la Program. Aceștia obțin statutul de membri de familie ai conaționalului participant la Program.

(3) Este refuzată cererea de acordare a statutului de participant la Program și nu se eliberează certificat de participant la Program în cazul în care:

- a) solicitantul prezintă o amenințare la adresa securității Republicii Moldova;
- b) organizațiile internaționale al căror membru este Republica Moldova sau autoritățile publice care desfășoară activități de combatere a terorismului semnalează că solicitantul finanțează, pregătește, sprijină în orice mod sau comite acte de terorism;
- c) în cursul a cinci ani care au precedat ziua depunerii cererii de eliberare a certificatului de participant la Program, persoana a fost supusă expulzării din Republica Moldova sau returnării;
- d) solicitantul prezintă documente false și/sau informații neveridice ori ascunde unele date pertinente, a căror cunoaștere ar duce la respingerea cererii;
- e) solicitantul este condamnat printr-o sentință definitivă pronunțată de către instanța de judecată din Republica Moldova sau din străinătate (recunoscută în condițiile legii) pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave sau pentru recidivă periculoasă sau deosebit de periculoasă.

(4) Concomitent cu depunerea cererii de acordare a statutului de participant la program, conaționalul care nu deține cetățenia Republicii Moldova va depune către Biroul migrație și azil din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova o cerere de eliberare a permisului de ședere, în condițiile Legii nr.200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Articolul 15. Termenul de acțiune al statutului de participant la Program

(1) Certificatul de participant la Program se acordă conaționalului pe un termen de 5 ani.

(2) La expirarea valabilității certificatului, statutul de participant la Program încetează.

Articolul 16. Pierderea statutului de participant la Programul

(1) Certificatul de participant la Program se anulează și, respectiv, conaționalul pierde statutul de participant la Program în următoarele cazuri:

- a) dacă după obținerea certificatului de participant la Program este identificată cel puțin una din condițiile prevăzute la art. 14 alin. (3);
- b) după obținerea certificatului de participant la Program conaționalul a părăsit teritoriul Republicii Moldova, obținând reședință permanentă într-un alt stat sau se află în afara Republicii Moldova mai mult de șase luni, într-o perioadă de 1 an;
- c) conaționalul nu respectă condițiile prevăzute în Program, reglementat de prezenta lege.

(2) Odată cu anularea certificatului de participant la Program, membrii familiei acestuia, implicați în cadrul Programului, pierd statutul de membri ai familiei participantului la Program.

(3) Pierderea statutului de participant la Program și, corespunzător, a celui de membru de familie al participantului la Program are drept efect încetarea drepturilor acestora asupra facilităților stabilite de prezenta lege.

(4) Decizia de anulare a certificatului de participant la Program și de pierdere a statutului de participant la Program, precum și de membru de familie al participantului la Program este luată de către Biroul migrație și azil din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

(5) Pierderea statutului de participant la Program, ca urmare a anulării certificatului de participant la Program, nu-i permite conaționalului să participe în mod repetat la Program.

Articolul 17. Renunțarea benevolă la statutul de participant la Program

(1) Conaționalul participant la Program poate renunța benevol la statutul de participant la Program.

(2) Cererea de renunțare la statutul de participant la Program se depune la Biroul migrație și azil din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

(3) În rezultatul renunțării la statutul de participant la Program, conaționalului i se retrage certificatul de participant la Program.

(4) Renunțarea la statutul de participant la Program are drept efect renunțarea membrilor săi de familie la statutul de membru de familie al participantului la Program.

Articolul 18. Efectele pierderii sau renunțării la statutul de participant la Program

(1) Pierderea statutului de participant la Program în rezultatul anulării certificatului de participant la Program, precum și renunțarea voluntară la statutul de participant la Program sau la statutul de membru de familie al participantului la Program, implică recuperarea tuturor cheltuielilor din contul conaționalului participant la Program sau a membrilor săi de familie suportate de stat (indemnizații, alocații, compensații) ocazionate de obținerea statutului de participant la Program, precum și cele legate de asigurarea socio-economică a participantului la Program, inclusiv a membrilor săi de familie, după obținerea de către aceștia a statutului respectiv.

(2) Recuperarea cheltuielilor indicate la alin. (1) are loc și în cazul în care participantul la Program și/sau membrii săi de familie au plecat cu traiul în afara teritoriului Republicii Moldova pentru ședere permanentă mai devreme de 10 ani de la data obținerii statutului de participant la Program.

Capitolul IV. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 19.

Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va adopta actele normative necesare implementării prezentei legi și asigurării activității autorității competente pentru monitorizarea și coordonarea procesului de realizare a Programului național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară;

b) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

c) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 20.

Prezenta lege intră în vigoare la 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind reîntoarcerea benevolă a conaționalilor în țară

Denumirea autorului și, după caz, a participantilor la elaborarea proiectului
--

TAUBER Marina, Denis ULANOV, Vadim FOTESCU, Petru JARDAN, Reghina APOSTOLOVA, Igor HIMICI deputați, membrii al Frațiunii "Partidul ȘOR"
---

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
--

<p>Republica Moldova se confruntă în ultima perioadă cu un declin serios al numărului populației, iar datele statistice în acest sens sunt alarmante. Pentru veridicitate, consemnăm că potrivit comunicatului din 28 martie 2018 al Fondului Națiunilor Unite pentru Populație în Moldova, țara noastră se situează în top 3 țări din lume care înregistrează acest fenomen.</p>

<p>Printre cauzele de bază sunt emigrarea, în special a tinerilor și persoanelor de vîrstă reproductivă, dar și fertilitatea scăzută, speranța de viață joasă și îmbătrînirea populației.</p>

<p>Toate acestea duc la o scădere a numărului populației cu peste 1% anual. Conform prognozelor Fondul Națiunilor Unite pentru Populație în Moldova și a Centrului de Cercetări Demografice din Moldova, către anul 2035 (aproximativ în decurs de 16 ani) efectivul populației țării ar putea să se micșoreze pînă la 2 milioane de oameni, iar fiecare a treia persoană va avea vîrsta peste 60 de ani.</p>

<p>Conform datelor Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova populația stabilă a Republicii Moldova la 01.01.2018 a fost de 3,5 mil. persoane. Astfel, Biroul de Migrație și Azil a numărat peste 800 de mii de moldoveni stabiliți peste hotare în anul 2015, numărul acestora crescînd cu aproape 150 de mii pînă în anul 2018.</p>

<p>În același timp, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, într-un studiu făcut în anul 2017 statuează că un număr aproximativ de 20.000 de copii au ambii părinți plecați în străinătate, iar numărul celor cu cel</p>
--

puțin un părinte plecat este de 80.000. Tot în același studiu se arată că în Moldova, migrația a avut un impact puternic asupra educației și sănătății. Numai în perioada 2011 - 2016, sectorul de sănătate publică a pierdut 7% din personalul medical de calificare medie și 6% din numărul de asistente medicale, iar 27% din personalul medical depășeau vârsta de pensionare.

În consecință, procesele emigraționale modelează evoluția demosocioeconomică nu numai prin reducerea și îmbătrânirea populației, pierderea de resurse umane și implicațiile generate de remitențe și formarea dependențelor de acestea, dar și prin exodul de „intelect”, ceea ce conduce la pierderea unor valori științifice și reducerea inițiativelor de antreprenariat.

Chiar dacă în anul 2011 Guvernul prin Hotărîrea cu nr. 768 din 12.10.2011 a aprobat Programul național strategic în domeniul securității demografice a Republicii Moldova (2011-2015) (în continuare – Program), problema emigrării populației țării rămîne a fi una care exorbitează, iar Republica Moldova riscă să rămîna o țară fără oameni, în sensul direct al cuvîntului.

Conform pct. 145 din Program *„Cauzele emigrării din țară sunt legate atît de nivelul de trai scăzut și lipsa unor posibilități de angajare în țară (mai ales în mediul rural), cît și de oportunitățile de obținere a unui venit mai mare peste hotare. Insuficiența locuințelor accesibile constituie un alt motiv de plecare la muncă peste hotare.”*

La fel, nu putem face abstracție de la pct. 151 din Program, potrivit căruia: *„... impactul emigrației asupra societății va depinde nu doar de numărul persoanelor care pleacă din țară, ci și de persoanele care se întorc. În acest sens, în plan internațional este necesară asigurarea mecanismelor migrației circulare, precum și a condițiilor de favorizare a procedurilor de legalizare a migranților angajați în cîmpul muncii. Un factor de risc îl constituie perioada îndelungată de aflare peste hotare, însoțită, de regulă, de integrarea în societatea-gazdă și invitarea celorlalți membri ai familiei, reunificarea familiei fiind un motiv deosebit de important al intențiilor de a emigra.”*

În aceste condiții, este condamnabil faptul că statul este în deplină cunoștință de cauză despre motivele declinului demografic din Republica Moldova, însă nu pune în aplicare niciun mecanism funcțional de împiedicare a acestei prăbușiri de proporții abisale. Or, după cum

relatează MoldStreet, rata globală de implementare pentru întregul Plan de Acțiuni 2014-2016, elaborat în baza Programului, este 1.80 (după cum este măsurată de la 0 la 4) sau 45% din toate activitățile planificate. Ratele cele mai înalte de implementare sunt în domeniul migrației (2,54), științei și inovației (2,50), protecției mediului (2,44) și apă și canalizare (2,5). Cea mai redusă rată de implementare a fost înregistrată pentru activitățile organizate în parteneriat cu societatea civilă (0,83), statisticii (1,25) și piața forței de muncă (1,42).

Astfel, în pofida existenței formale a unui Program, cetățenii Republicii Moldova continuă să părăsească teritoriul țării în proporții alarmante și nu planifică să revină în țară, din cauza contextului social-economic nefavorabil.

Într-un studiu realizat de misiunea din Moldova a Organizației Internaționale pentru Migrație se arată că doar între 15 și 30 la sută dintre moldovenii stabiliți în țări precum Italia, Portugalia, Franța și Marea Britanie, spun cu certitudine că vor să revină la un moment dat în țară, motivele predominante ale reticenței fiind lipsa unui loc de muncă cu un salariu decent, lipsa posibilităților de achiziționare a unui spațiu locativ ș.a. Dat fiind această realitate, proiectul Legii privind reîntoarcerea conaționalilor în țară, oferă soluții optime la oricare dintre cauzele ce au generat emigrarea masivă a populației, prin stabilirea unor măsuri strategice palpabile și reale a fi implimentate, racordate la tradiția și contextul socio-economic și politic din Republica Moldova. În definitivă, Proiectul Legii privind reîntoarcerea conaționalilor în țară are drept finalitate redresarea situației demografice din Republica Moldova, ca efect al revenirii benevole a conaționalilor în Patrie, cu stabilirea domiciliului permanent pe teritoriul Republicii Moldova.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, motiv pentru care nu există rațiuni de a descrie gradul de compatibilitate a acestuia cu proiectele care au acest scop.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Avînd în vedere că legislația Republicii Moldova, la stadiul actual, nu conține nici un act normativ care să reglementeze măsuri strategice concrete de reîntoarcere a conaționalilor în țară, prevederile proiectului în cauză conțin în totalitate elemente noi, dar compatibile și conforme cadrului normativ și sistemului legislativ existente.

Principalele prevederi ale proiectului se referă la redresarea consecventă a diminuării declinului demografic, în vederea creșterii calității capitalului uman, prin unificarea potențialului conaționalilor care locuiesc peste hotarele Republicii Moldova, astfel încît să se creeze premise sigure de stabilire a domiciliului permanent de către aceștia în Republica Moldova. Premisele sigure se referă la oferirea de garanții și acordarea de facilități, precum: scutiri de plăți vamale la întoarcerea în țară a conaționalului pentru introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a obiectelor de uz personal, indiferent de natura și cantitatea acestora; obținerea permisului de ședere provizorie sau, după caz, permanentă pe teritoriul Republicii Moldova (pentru persoanele care nu dețin cetățenia Republicii Moldova); servicii medicale în cadrul sistemului de asigurare obligatorie de asistență medicală în conformitate cu legislația Republicii Moldova; credite ipotecare, garantate de stat, în condiții preferențiale; facilități fiscale, prin minimalizarea impunerii fiscale pentru cei care desfășoară activitate de întreprinzător; asistență în găsirea unui loc de muncă cu un salariu adecvat etc.

5. Fundamentarea economico-financiară

Ținînd cont de faptul că proiectul de lege promovează un obiectiv strategic de prioritate națională, pentru implementarea acestuia, autoritatea publică centrală de specialitate responsabilă de monitorizarea și coordonarea implementării acestuia, Guvernul, creează un fond special, care va acoperi o parte din cheltuieli. Astfel, cheltuielile de implementare a proiectului vor avea o proveniență preponderent bugetară, dar și nebugetară, ținînd cont de faptul că proiectul are drept scop atragerea de fonduri și de peste hotare, dar și acoperirea unor consumuri financiare prin aporturile persoanelor fizice și juridice.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În scopul implementării prezentului proiect de lege nu va fi necesar de a modifica, abroga ori adopta legi noi, atît timp cît proiectul în cauză

conține prevederi care deja sunt racordate contextului legislativ actual. Guvernul însă, are sarcina de a adopta actele normative necesare implementării prezentei legi și asigurării activității autorității competente pentru monitorizarea și coordonarea procesului de realizare a Programului național strategic de reîntoarcere benevolă a conaționalilor în țară.

Deputați în Parlament

Apostolova R. P. B. B. B.
Iordan Petru Iordan
Ionescu Vladimir
Himici Ios B. B. B.
Dimitri Vladimirov
Mihail Morine Ios B. B. B.